

Afdeling: Bestuur- & Managementondersteuning	Behandelend ambtenaar: J. Herms	Telefoonnummer: (0522) 46 74 15	Paraaf manager: Bloemhof, Klaas	Registratienummer: ADV/18 - 13337
Afdeling:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:		Zaaknummer: Z28774
Datum: 4 december 2018	Portefeuillehouder: Burgemeester drs. T.C. Segers	Paraaf jur. consultant:	Paraaf fin. consultant:	Aantal bijlagen: 1

Onderwerp:
Organisatie verkiezingen 2019

Te behandelen in college B&W: 08-01-19

Beslissing college B&W:

Akkoord BenW vergadering dd. 08 januari 2019 Ten behoeve van de verkiezingen 2019 besluiten:

1. niet mee te werken aan het verzoek van Stichting Burgercomité Nederland een volksreferendum op de stemlocaties te faciliteren;
2. de voorgestelde personen te mandateren leden van stembureaus te benoemen;
3. de voorgestelde locaties als stembureau aan te wijzen voor de verkiezingen welke in 2019 plaatsvinden;
4. een extra stembureau toe te voegen op locatie NH Dienstencentrum te Rouveen;
5. dat per stembureau een ambtenaar lid is die de voorzitter assisteert;
6. bij de stembureaus met twee ploegen te werken;
7. de vergoeding voor de leden van de stembureaus vast te stellen op € 31,50 per dagdeel en voor het tellen op € 15, -;
8. kennis te nemen van de toegankelijkheid van de stemlocaties en de raad hierover te informeren.

Advies: Ten behoeve van de verkiezingen 2019 besluiten:

1. niet mee te werken aan het verzoek van Stichting Burgercomité Nederland een volksreferendum op de stemlocaties te faciliteren;
2. de voorgestelde personen te mandateren leden van stembureaus te benoemen;
3. de voorgestelde locaties als stembureau aan te wijzen voor de verkiezingen welke in 2019 plaatsvinden;
4. een extra stembureau toe te voegen op locatie NH Dienstencentrum te Rouveen;
5. dat per stembureau een ambtenaar lid is die de voorzitter assisteert;
6. bij de stembureaus met twee ploegen te werken;
7. de vergoeding voor de leden van de stembureaus vast te stellen op € 31,50 per dagdeel en voor het tellen op € 15, -;
8. kennis te nemen van de toegankelijkheid van de stemlocaties en de raad hierover te informeren.

Bijlage (o) : verzoek Stichting Burgercomité

		Akkoord , VKA of bespreken:
	Burgemeester	Akkoord
	Wethouder L. Mulder	Akkoord
	Wethouder L. Krake	Akkoord
	Wethouder A. Mussche	Akkoord
	Secretaris	Akkoord
	Besluit openbaar	Ja

Toelichting

Inleiding

Eénmaal in de 4 jaar vinden verkiezingen plaats voor de Provinciale staten, de Waterschappen en één keer per 5 jaar de verkiezing voor het Europees Parlement. In 2019 vinden op 20 maart verkiezingen voor de Waterschappen en Provinciale Staten plaats. Op 23 mei voor het Europees Parlement.

Voorafgaand aan deze verkiezingen en het referendum moeten een aantal zaken geregeld worden. Deze taak is belegd bij de medewerkers van Burgerzaken. Daarnaast is het van belang dat het college enkele besluiten neemt en de gemeenteraad wordt geïnformeerd wanneer een stemlocatie niet voldoet aan de wettelijke toegankelijkheidseisen.

Ten behoeve van de verkiezingen moeten de locaties van de stembureaus worden aangewezen, stembureauleden worden benoemd en de hoogte van de vergoeding aan de leden en de tellers van de stembureaus moet worden vastgesteld. Door middel van dit advies wordt u hierover geïnformeerd en geadviseerd hiertoe te besluiten.

De organisatie van de Verkiezingen en het referendum wordt gedaan door enkele medewerkers van Burgerzaken, hierna te noemen "het Verkiezingsteam".

Daarnaast heeft het college en de raad Van Stichting Burgercomité Nederland een verzoek ontvangen medewerking te verlenen aan een Volksreferendum (buiten de Kieswet om). Het eerste referendum is door het Burgercomité gepland op 20 maart 2019, gelijktijdig met de verkiezingen voor de Provinciale Staten en de Waterschapsverkiezingen. Het referendum heeft als onderwerp de zorgen rondom klimaatverschuiving/energietransitie. De gemeente Staphorst is door het Burgercomité gevraagd te faciliteren in de organisatie van dit referendum door middel van het beschikbaar stellen van een ruimte en inrichting direct bij de eigen stemlokalen, het verzorgen van de catering voor de vrijwilligers van Stichting Burgercomité Nederland en het houden van toezicht door de voorzitter van het stemlokaal.

Argumenten

1.1 *Besluitvorming referenda*

Op dit moment wordt door de Staatscommissie gewerkt aan een voorstel m.b.t. de referenda. Hoewel de commissie voorkeur uitgesproken heeft voor een bindend correctief referendum, is dit nog niet formeel, er gaat immers besluitvorming door de regering en een Grondwetswijziging aan vooraf. Vooruitlopend op deze besluitvorming is het niet mogelijk om mee te werken aan het verzoek van Stichting Burgercomité Nederland.

1.2 *Verwachtingen burgers*

Door mee te werken aan het verzoek van het Burgercomité Nederland worden verwachtingen gewekt bij de inwoners van Staphorst. De indruk kan gewekt worden, dat de gemeente mede-initiatiefnemer is van dit referendum en dat de organisatie ook onder verantwoordelijkheid van de gemeente plaatsvindt.

1.3 *Rechtsgevolg referendum*

De uitslag van het voorgestelde referendum kent geen enkel rechtsgevolg. Door mee te werken aan dit referendum kunnen de inwoners de indruk krijgen dat hun mening ertoe doet en dat de uitslag van het referendum van belang is bij de besluitvorming over klimaatverschuiving/energietransitie. Goedbeschouwd is er ook niet sprake van een referendum, maar meer van een opiniepeiling waarvoor het Burgercomité Nederland andere middelen kan gebruiken.

1.4 *Kieswet*

De Kieswet staat het niet toe dat een volksreferendum gelijktijdig met een stemming op grond van de Kieswet plaatsvindt.

Toelichting

2.1 *Het college is verantwoordelijk voor de organisatie van de verkiezingen*

Periodiek vinden voor diverse openbare bestuursorganen verkiezingen plaats. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het mogelijk maken van het uitbrengen van de stemmen.

2.2 *Het is praktisch om de medewerkers van het Verkiezingsteam te mandateren leden aan te stellen.*

Op de dag van de verkiezingen moet er voldoende bezetting op de stembureaus zijn. Een stembureau bestaat uit tenminste 3 en ten hoogste 7 leden van wie er één voorzitter is. In aanvulling hierop kunnen plaatsvervangende leden worden benoemd, bijvoorbeeld om te tellen. Hiervoor geldt geen maximum aantal. Artikel E 4 Kieswet regelt dat Burgemeester en wethouders voor elke verkiezing de leden van elk stembureau en een voldoende aantal plaatsvervangende leden aanstelt. Het Verkiezingsteam zal zorgdragen voor het werven van voldoende leden. Daarbij wordt gebruik gemaakt van al beschikbare aanmeldingen vanuit eerdere verkiezingen. Bij deze verkiezingen worden mensen die politiek actief zijn niet uitgesloten. Uit praktische overweging wordt u verzocht te besluiten de volgende medewerkers (Verkiezingsteam) te mandateren voor het aanstellen van de leden:

- Marisca Kisteman
- Wendi Gerard
- Jacob Herms

2.3 *Verplichte training voor stembureauleden (Artikel E4 Kieswet).*

Het is van belang dat alle leden over voldoende kennis en vaardigheden beschikken om de verantwoordelijkheid te kunnen nemen die bij de functie past. Van alle leden wordt verlangd een instructie te volgen. Het Verkiezingsteam zal trainingen verzorgen.

3.1 *Stembureaus moeten worden ingesteld.*

Burgemeester en wethouders stellen één of meer stembureaus in (artikel E 3 Kieswet). Bij de verkiezingen worden al enige jaren onderstaande locaties ingezet. Kiezers kunnen stemmen in een stembureau naar keuze. De ervaring leert dat de meeste kiezers het stembureau bezoeken die op hun stempas staat. Over het algemeen is dit ook de dichtstbijzijnde locatie. Hieronder de aan te wijzen locaties:

Stembureau 1	Gemeentehuis
Stembureau 2	Dienstencentrum (Staphorst)
Stembureau 3	NH Dienstgebouw (Rouveen)
Stembureau 4	Café/restaurant 't Centrum (Staphorst)
Stembureau 5	De Poele (IJhorst)
Stembureau 6	Maarten Lutherschool (Punthorst)
Stembureau 7	Prins Mauritschool (Staphorst)
Stembureau 8	Sporthal (Staphorst)
Stembureau 9	OBS De Berkenhorst (Staphorst)

4.1 *Het stembureau te Rouveen wordt vooral het tweede dagdeel druk bezocht.*

Als aanvulling op de reguliere stembureaus kan het college van burgemeester en wethouders extra stembureaus instellen. Daarom wordt u voorgesteld te besluiten een extra stembureau op de locatie NH Dienstgebouw te Rouveen toe te voegen. Concreet betekent dit een extra stemhokje. Om de bezoekersstroom zoveel mogelijk te begeleiden/stroomlijnen wordt een gastvrouw ingezet. Dit is ook bij de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen gedaan en goed bevallen.

Toelichting

- 5.1 *Het is van belang dat het proces op en rondom de verkiezingen zorgvuldig en accuraat verloopt.*
Sinds het kabinet een aantal jaren geleden heeft besloten dat we weer met het rode potlood moeten gaan stemmen zijn de administratieve werkzaamheden die de leden op het stembureau moeten verrichten toegenomen in veelheid maar ook in complexiteit. Daarnaast is het zo dat de laatste jaren de werkwijze rondom de verkiezingen onder een vergrootglas ligt. Er zijn naast de Kiesraad verschillende instanties die het proces vooraf- en achteraf willen controleren.
Daarbij speelt mogelijke aandacht van de media. Het is belangrijk dat het proces met betrekking tot de verkiezingen zorgvuldig en accuraat verloopt. Mede zodat de proces-verbalen en de (voorlopige) uitslag aan het eind van de dag bekend gemaakt kan worden.
- De voorzitter is volgens de Kieswet en het Kiesbesluit verantwoordelijk voor de gang van zaken op het stembureau en voor het invullen van het proces-verbaal. U wordt geadviseerd per stembureau een ambtenaar met voldoende kennis van het proces te benoemen die de voorzitter ondersteunt.
- 6.1 *De openingstijden zijn te lang om met één ploeg te werken.*
Gelet op de lange openingstijden van de stembureaus wordt, net als met de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen, voorgesteld om met ploegen te werken. Een ploeg van 07.00 – 14.00 uur en een ploeg van 14.00 – 21.00 uur. Dit is Arbo technisch ook beter verantwoord.
- 7.1 *Vaststellen vergoeding voor de leden van de stembureaus en de tellers*
Voorgesteld wordt de vergoeding op € 31,50 per dagdeel vast te stellen en de tellers € 15, - te vergoeden. Deze vergoeding is onbelast. Voor deelnemende ambtenaren geldt tijd voor tijd.
- Er wordt gedurende de dag voor voldoende eten en drinken gezorgd.
- 8.1 *De Kieswet schrijft voor dat de stembureaus 100% toegankelijk moeten zijn.*
Sinds kort is in de Kieswet bepaald dat niet 25% maar 100% van alle stembureaus toegankelijk moet zijn voor mindervaliden. Wordt hieraan niet voldaan dan heeft dat geen consequenties. Wel schrijft de wet voor dat de gemeenteraad geïnformeerd moet worden. Het Verkiezingsteam heeft geïnventariseerd of de stemlocaties van de gemeente Staphorst aan de toegankelijkheidseisen (kunnen) voldoen. De ITstandaard (Integrale Toegankelijkheidsstandaard, versie 2018) is bepalend in Nederland. Gebleken is dat op 1 locatie na de stemlocaties voldoen aan de gestelde toegankelijkheidseisen. In sommige gevallen door middel van een tijdelijke aanpassing. Denk hierbij aan een hellingbaan of tijdelijke invalide parkeerplaats. Café/restaurant 't Centrum (Staphorst) voldoet niet. Ook niet met behulp van een andere indeling of toegangsroute. De hellingbaan is te stijl, de toegang niet voldoende breed, het gebruik oppervlak (vrije ruimte) achter de toegangsdeur te klein en zowel de gang als de ruimte zelf is niet toegankelijk voor scootmobielen. Er zijn geen of onvoldoende mogelijkheden tot draaien en/of manoeuvreren.

Kanttekeningen

n.v.t.

Risico's

n.v.t.

Financiën (subsidies)

De vergoedingen voor de leden en de tellers zijn opgenomen in de begroting 2019.

Uitvoering

Het Verkiezingsteam draagt zorg voor de uitvoering. Voor wat betreft het gemeentehuis wordt de patio gebruikt in plaats van de ruimte tussen de balies en de trouwzaal. Dit bevordert de doorstroming en komt ten goede aan de toegankelijkheid.

Toelichting

Communicatie

Minstens 2 weken vóór de verkiezingen worden de locaties en openingstijden van de stembureaus gepubliceerd. Daarbij is tevens aandacht voor de toegankelijkheidseisen.

Raad

Bij akkoord wordt de raad middels voorstel verzocht kennis te nemen van de stemlocaties en de toegankelijkheid daarvan. Daarnaast geïnformeerd over het verzoek van Stichting Burgercomité Nederland en de afhandeling daarvan.